

Celkové výsledky žáků

Čeští žáci dosáhli v testu čtenářské gramotnosti PIRLS nadprůměrného výsledku, který je srovnatelný například s výsledky žáků Itálie, Nizozemska, Slovinska, Rakouska a Německa. Výrazně lépe si z evropských zemí vedli žáci Irska, Finska, Polska, Severního Irska, Norska a Anglie. Nejlepší výsledky měli žáci Ruska a Singapuru.

Za uplynulých 15 let, od roku 2001 do roku 2016, došlo v České republice ke statisticky významnému zlepšení průměrného výsledku žáků, avšak v porovnání s předchozím cyklem v roce 2011 výsledek českých žáků spíše stagnuje. V sousedních zemích se naopak od roku 2011 významně zlepšili žáci Maďarska a Rakouska.

Ve všech zúčastněných zemích kromě dvou dosáhly dívky statisticky významně lepšího výsledku než chlapci. V České republice je rozdíl mezi výsledkem dívek a chlapců relativně malý.

Výsledky žáků podle úrovně čtenářské gramotnosti

Za posledních patnáct let se v České republice statisticky významně zvýšil podíl žáků na nejvyšší úrovni čtenářské gramotnosti. Zhruba 3 % českých žáků svými dovednostmi nedosáhla ani na nízkou úroveň čtenářské gramotnosti. Ve srovnání s průměrem zemí OECD a EU doplněných o Rusko, Singapur a Hongkong má Česká republika relativně nižší podíl slabých žáků, ale také poměrně málo žáků na nejvyšší úrovni čtenářské gramotnosti.

V zastoupení českých chlapců a dívek na jednotlivých úrovních čtenářské gramotnosti nejsou velké rozdíly. Chlapci mají o něco vyšší zastoupení na nízké úrovni a pod ní, dívky o něco vyšší zastoupení na dvou nejvyšších úrovních.

Výsledky na dílčích škálách čtenářské gramotnosti

Na škálách podle účelu čtení, které umožňují zhodnotit výkony žáků při práci s literárními a s informačními typy textů, si čeští žáci vedli lépe na škále literárních textů, rozdíly mezi výsledky na těchto dílčích škálách jsou však relativně malé.

Podobně jako u celkového výsledku můžeme i na škálách podle účelu čtení pozorovat za posledních 15 let u žáků České republiky statisticky významné zlepšení, které nastalo v roce 2011. Od té doby se výsledky na škále literárních textů nezměnily, na škále informačních textů došlo k mírnému zhoršení.

Na škálách podle postupů porozumění, které umožňují porovnat úroveň osvojení různých čtenářských dovedností, se žáci České republiky umístili lépe na škále vyhledávání a vyvozování, která reprezentuje spíše jednodušší čtenářské dovednosti. Na škále interpretace a posuzování, která odpovídá komplexnějším čtenářským dovednostem, dosáhli čeští žáci horšího výsledku.

Od roku 2001 se čeští žáci průběžně zlepšovali na škále vyhledávání a vyvozování, na škále interpretace a posuzování se zlepšili pouze mezi lety 2001 a 2011 a následně se jejich výsledek opět zhoršil.

České dívky se od předchozích šetření průběžně zlepšují na škále literárních textů, chlapci se na ní od roku 2011 naopak mírně zhoršili, což vedlo ke zvýšení rozdílu mezi žáky různého pohlaví. Rozdíl mezi dívkami a chlapci se za uplynulých 5 let prohloubil také na škále interpretace a posuzování. Ačkoli se v této oblasti od roku 2011 zhoršili všichni žáci, u chlapců je propad výraznější. Kontinuální zlepšování žáků obou pohlaví lze pozorovat pouze na škále vyhledávání a vyvozování, která reprezentuje kognitivně méně náročné dovednosti práce s textem.